

ВІДЗИВ
офіційного опонента про дисертацію
Лахмотової Юлії Валеріївни
“Навчання іноземних мов молодших школярів у школах КНР”,
поданої на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.01 –
загальна педагогіка та історія педагогіки

Зростаюча значущість глобалізації та інтеграційних процесів у світі спонукають до підвищення якості володіння іноземними мовами, зокрема англійською. Актуальність рецензованої роботи обумовлена посиленням необхідності підготовки на вітчизняному освітньому просторі фахівців, які добре володіють англійською мовою.

Звернення дисертантки до азійського досвіду вивчення англійської мови є виваженим і доцільним кроком, оскільки Китай вважається “колискою всієї цивілізації”, саме ця країна вражає темпами економічного зросту та швидкістю науково-технічного прогресу, а також багато років поспіль залишається світовим лідером з трейдингу. Зазначене обумовлює необхідність китайських спеціалістів різних галузей, які активно співпрацюють з іноземними партнерами, до подолання мовного бар'єру шляхом вивчення іноземних мов. Тому, безумовно, вивчення теоретичних засад та практики навчання іноземних мов у закладах освіти Китаю стане цінним матеріалом для вітчизняних освітян.

Схвальним є рішення Лахмотової Ю.В. зосередити увагу на навчанні іноземної мови саме молодших школярів у школах КНР, оскільки такий досвід можна вважати “навчанням від самого початку”, що надає більше можливостей для дослідження та творчого запозичення.

Дисертація має історико-педагогічний характер, а це вимагає від пошукувача дотримання певних вимог до її написання, а саме: відображення організаційної, змістової, процесуальної, прогностичної характеристик. Так, аналізуючи організаційний аспект дослідження, зазначимо: робота має традиційну для історико-педагогічних робіт структуру (теоретичний і

практичний розділ, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел, додатки). Також підвищує якість дослідження використання дисертанткою літературних джерел англійською і китайською мовою.

До достоїнств дисертації можна віднести аналіз витоків навчання іноземних мов школярів, що сягають часів існування династії Цін у Стародавньому Китаї та виокремлення й обґрунтування етапів розвитку проблеми навчання іноземних мов молодших школярів у школах КНР: (I етап – етап переважного вивчення російської мови як іноземної внаслідок тісних відносин КНР і СРСР (1949–1965 рр.); II етап – етап цілеспрямованого знищення існуючої практики іншомовної освіти молодших школярів під час запровадженої урядом країни «Великої Культурної революції» (1966–1976 рр.); III етап – етап поступового відродження англійської освіти молодших школярів у ході реалізації урядової політики «відкритих дверей» (1977–2000 рр.); IV етап – етап інтенсивного розвитку англійської освіти молодших школярів (2001–2017 рр.)) Визначення етапів зумовлено встановленими критеріями (урядова політика в галузі вищої освіти, вплив зарубіжних педагогічних тенденцій тощо). Зазначимо, що інформація про педагогічний досвід на кожному з етапів подається в динаміці, демонструючи тенденції, форми і методи навчання іноземної мови.

Особливістю дослідження, і це переконливо доведено в дисертації, стала динаміка розвитку Китаю після проголошення Китайської Народної Республіки у 1949 р., що зумовило зміни в усіх галузях життєдіяльності китайців, зокрема значною мірою позначилося на обранні певної іноземної мови для вивчення у школах країни впродовж окремих етапів розвитку.

Цінності даному дослідженню надає узагальнення практичних аспектів організації навчання молодших школярів іноземних мов у КНР: схарактеризовано систему загальної освіти та типи початкових навчальних закладів (міські й сільські державні школи, різноманітні приватні заклади); висвітлено існуючі навчальні плани та програми іноземної освіти молодших

школярів; з'ясовано особливості застосованих методів (комунікативного навчання, організації ігрової діяльності, граматичного перекладу, повної фізичної релаксації тощо та методів (метод «сандвіча» Цзі Ю Хуа та Ху, «обмежений метод Джуна», метод Ні Сіана і Джона Тао-лона, метод «божевільної англійської мови» Лі Яна та Чен Лея тощо), притаманних китайській початковій освіті, засоби навчання англійській мові та засоби контролю за його результатами.

Здійснений порівняльний аналіз системи освіти в Китаї та Україні у вигляді таблиці у третьому розділі дисертації може бути використаний при викладанні курсу “Порівняльна педагогіка”, у підготовці підручників і посібників з педагогіки для студентів й аспірантів.

Окреслені дисертанткою перспективи використання китайського досвіду навчання іноземним мовам довершили дослідження та надали вітчизняній педагогіці цінного матеріалу для подальшого дослідження з метою творчого запозичення на теренах освітнього простору України.

Отже, засвідчуємо новизну поставленої проблеми, шляхів її реалізації, а також виваженість отриманих результатів дослідження.

Високо оцінюючи дане дослідження, висловимо зауваження і побажання:

1. На наш погляд, для більш чіткого сприйняття інформації не завадило б на початку дослідження розмежувати дефініцію “школа” за ступенями: “початкова”, “молодша середня” та “старша середня” із відповідним зазначенням віку школярів згідно з китайськими канонами. Це б дало можливість виокремити ступінь школи та вік школярів, конкретизувати тему дослідження, запобігаючи неоднозначності її тлумачення.

2. Не стало б зайвим окреслити в темі дисертації межі дослідження згідно із часовим проміжком зазначених етапів розвитку проблеми навчання іноземних мов молодших школярів у школах КНР.

3. Бажано було б подати у роботі нариси про відбір та сертифікацію викладачів-носіїв мови у закладах вищої освіти Китаю упродовж досліджуваного періоду.

4. На наш погляд, для більш чіткого сприйняття інформації доцільно представити результати порівняння особливостей вивчення іноземної мови у державних та приватних школах у вигляді таблиці.

Висловлені зауваження й побажання мають дискусійний характер, принципово не знижують позитивної оцінки рецензованої роботи. У дисертації поставлена й вивчена важлива наукова проблема, усебічно проаналізовані одержані результати, сформульовані теоретично та практично значимі висновки і рекомендації.

Висновок: дисертація Лахмотової Юлії Валеріївни “Навчання іноземних мов молодших школярів у школах КНР”, є завершеним, самостійним дослідженням, виконаним на належному науковому рівні, відповідає вимогам до кандидатських дисертацій, а саме: пп. 9, 11-14 “Порядку присудження наукових ступенів”, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її авторка, Лахмотова Юлія Валеріївна, заслуговує присвоєння їй наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки.

Офіційний опонент –

Кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри педагогіки,

методики та менеджменту освіти

Української інженерно-педагогічної

академії

Хотченко І.А.

